

רב עמרם חסידא

מתוך ויקיפדיה, האנציקלופדיה החופשית

רב עמרם חסידא (=החסיד) הוא אמורא בבלי בן הדור השני (המאה ה-3), שהתפרסם בחסידותו ובמעשיו הטובים. מאמריו בתלמוד מועטים.

תוכן עניינים

- 1 קורותיו
- 2 מאמריו בהלכה
- 3 קישורים חיצוניים
- 4 הערות שוליים

קורותיו

היה תושב נהרדעא.^[1] הוא עורר את חמתם של אנשי ראש הגולה,^[2] והללו עינו אותו בשכיבה על שלג, עד שילתא, אשת רב נחמן, שהייתה מקורבת לראש הגולה, טיפלה בו והצילה אותו. המלבי"ם^[3] משער שהיה זה בנערותו.

התפרסם במיוחד עקב מעשה שאירע לו:^[4] כמה בנות ישראל שנשבו הגיעו לעיר נהרדעא, וכשניפדו על ידי יהודי המקום - שוכנו בביתו של רב עמרם, בקומה העליונה. גרם המדרגות הכבד ששימש לעליה לקומה זו הורחק משם, כדי שאף אחד לא יגש אליהן ללא רשות. אחת השבויות הייתה יפה מאד, ורב עמרם ראה אותה ונתאווה לה, ומעוצמת תאוותו הרים לבד את גרם המדרגות על מנת לעלות אליה. אמצע עלייתו התעשת, והחל לזעוק "אש בבית עמרם", על מנת שיבואו אנשים וימנעו אותו מן העבירה. תלמידיו מיהרו למקום, וכשהבינו את שאירע - התביישו בו, ואמר להם: מוטב שתתביישו בי בעולם הזה מאשר בעולם הבא. מעשה זה שימש מופת מוסרי לדורות, כדברי ספר מנורת המאור (פרק ו): "ואם יש אדם שיצרו מתגבר עליו - יזכור את רב עמרם חסידא".

אמו ציותה לו בעל פה לפני מותה רכוש רב יותר מחלקו היחסי, ורב נחמן, דיין מפורסם בדורו, נתן לצוואתה תוקף חוקי, על פי הכלל: 'דברי שכיב מרע - ככתובין וכמסורין דמו'.^[5]

אחרי פטירתו אשתו מכרה תכלת לציצית, וחכמים סמכו עליה שלא זייפה את התכלת בתחליפים זולים הרבה יותר, על פי הכלל: "אשת חבר - כחבר".^[6]

ידוע שנפטר לפני שנת ד'פג (323).^[7]

יש אומרים שרב עמרם סתם הוא רב עמרם חסידא,^[8] אך הדעה המקובלת היא שאלו שני אישים שונים.^[9]

מאמריו בהלכה

■ כשות נחשבת כסוג של עץ, ולא כירק, ולכן אסור לנטוע אותה בכרם, משום איסור כלאי הכרם. לדעתו הדבר אסור בהחלט, אפילו בחוץ לארץ, וכדיין היה עונש את העושים זאת.^[10] יש אומרים שעשה כן משום שבמקום מגוריו ההמון היו עמי הארץ, וחשש שההיתר יהווה פירצה באיסור כלאים.^[11]

■ שם ציצית בבגדיה של אשתו.^[12] יש אומרים שלדעתו זוהי חובה, משום שסבר שמצוות ציצית נוהגת גם בלילה, ולכן אין זו מצוות עשה שהזמן גרמה, שאשה פטורה ממנה.^[13] ויש אומרים שעשה זאת כמידת חסידות בלבד.^[14]

קישורים חיצוניים

- הרב אהרן היימאן, "רב עמרם חסידא (<http://www.hebrewbooks.org/pdfpager.aspx?req=43958&pgnum=15>)", תולדות תנאים ואמוראים, לונדון, תר"ע, חלק ג, עמודים 9843, באתר HebrewBooks

הערות שוליים

1. ^ תלמוד בבלי, מסכת קידושין, דף פ"א, עמוד א'
 2. ^ תלמוד בבלי, מסכת גיטין, דף ס"ז, עמוד ב'. התלמוד אינו מסביר מדוע, אך היה זה חזון נפרץ בתקופה זו, ראו עוד בסוגיה שם. תלמידי החכמים באותם ימים אף נאלצו ללכת עם סימן מזהה כעין של עבדים, כדי להראות את כפיפותם לראש הגולה (על פי תלמוד בבלי, מסכת שבת, דף נ"ח, עמוד א').
 3. ^ בספר חידושיו על הש"ס, גיטין שם
 4. ^ תלמוד בבלי, מסכת קידושין, דף פ"א, עמוד א'
 5. ^ תלמוד בבלי, מסכת בבא בתרא, דף קנ"א, עמוד א'
 6. ^ תלמוד בבלי, מסכת עבודה זרה, דף ל"ט, עמוד א', וראו ספר יוחסין השלם בערכו.
 7. ^ במעשה באשתו אחרי מותו היה רב יוסף עוד בחיים, והוא נפטר בשנה הנ"ל.
 8. ^ ספר יוחסין השלם בערכו. שו"ת קול מבשר חלק ב סימן מג.
 9. ^ ב'תולדות תנאים ואמוראים' וב'אנציקלופדיה לחכמי התלמוד והגאונים' הובא בערך נפרד.
 10. ^ תלמוד בבלי, מסכת שבת, דף קל"ט, עמוד א'
 11. ^ תוספות שם.
 12. ^ תלמוד בבלי, מסכת סוכה, דף י"א, עמוד א'
 13. ^ תוספות שם
 14. ^ ר"ן בפירושו לרי"ף קידושין יד, א
- קטגוריות: אמוראים | הדור השני לאמוראי בבל

- נערך לאחרונה ב-18:25, 2 באוגוסט 2016.
- הטקסט מוגש בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס-שיתוף זהה 3.0; ייתכן שישנם תנאים נוספים. ראו את תנאי השימוש לפרטים.